

Gouden bergen. Een verkennend onderzoek naar Nigeraanse 419-fraude: achtergronden, daderkenmerken en aanpak (2009). Y.M.M. Schoenmakers, E. de Vries Robbé en A.Ph. van Wijk (Bureau Beke, Arnhem). Politiewetenschap 48

Doelstelling

Inzicht krijgen in de West-Afrikaanse daders van de 419-fraudezaken en hun criminaliteitspatronen om de opsporingspraktijk te kunnen ondersteunen bij een meer structurele aanpak van het criminaliteitsprobleem.

Onderzoeksvraag

Wat is Nigeraanse 419-fraude en hoe wordt zij gepleegd, wat zijn de kenmerken van de daders en op welke wijze kan kennis van deze dadergroep de opsporingspraktijk versterken?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- analyse databestanden

Samenvatting

De term '419-fraude' verwijst naar het betreffende wetsartikel in het Nigeriaanse wetboek en wordt ook wel voorschotfraude genoemd. Deze fraudevorm is onder meer bekend van e-mails die de ontvanger melden dat hij/zij de hoofdprijs heeft gewonnen maar dat er eerst bepaalde kosten betaald moeten worden. Er zijn vele verschillende vormen van 419-fraude, die allemaal een eigen werkwijze kennen. In de kern draaien zij allemaal om het winnen van het vertrouwen van een slachtoffer met behulp van bepaalde technieken, om vervolgens geld van hem te krijgen.

Het is voor veel Nigerianen een makkelijke en lucratieve manier om te overleven in economisch moeilijke tijden. De fraudeurs zijn in de loop van de tijd vanuit Nigeria uitgewaaid over West-Afrika en de rest van de wereld.

In Europa wordt 419-fraude op grote schaal gepleegd vanuit Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Amsterdam-Zuidoost is het 419-hart van Europa en mogelijk zelfs van de wereld. Het staat bekend als veilige haven voor 419-fraudeurs en een bijkomend voordeel is dat iedereen Engels spreekt. Binnen Amsterdam-Zuidoost kent iedereen elkaar.

De opbrengsten worden besteed in Nederland en verstuurd naar Nigeria (per koerier, verstopt in goederen of via ondergronds bankieren) voor familieleden en ter investering in vastgoed. Ook worden opbrengsten gebruikt om de 419-fraude te financieren in de vorm van valse documenten, identiteitsfraude en het betalen van faciliteerders en andere handlangers.

De fraudeurs in Nederland richten zich vooral op slachtoffers in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Italië, andere Europese landen, Canada en Australië. De slachtoffers zijn opvallend vaak hoogopgeleid en worden op geraffineerde wijze in de val gelokt. Doordat veel slachtoffers geen aangifte doen, zijn er geen betrouwbare gegevens over de werkelijke omvang en schade van de 419-fraude. Maar naar schatting gaat het minstens over de vele tientallen miljoenen.